

Posudek oponenta bakalářské práce – teoretická část

Jméno a příjmení studenta	David Kelovský		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimedia a design/Grafický design		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2014/2015
Název práce	Publikace o soudobém grafickém designu		
Oponent práce	MgA. Jan Šlégr		

V úvodu se dozvídáme, že teoretická část by měla být rozdělena na dvě části - první, menší by měla být exkurz do historie knihy a publikování a druhá, větší část měla být věnována „současné publikaci“ a její úpravě.

V opravdu stručném „průletu historií“, který by mohl sloužit jako čtivé navození té správné atmosféry do dalších kapitol, však hned narážíme na problém, který se bohužel opakovaně objevuje v celém textu a týká se relevance a důvěryhodnosti citovaných pramenů. Tento problém je obzvláště patrný v částech textu, který je tvořen výhradně těmito parafrázemi (str. 15). Například definice „neperiodické publikace“ je citována z webových stránek Kraje Vysočina, o termínu „časopis“ se dozvídáme z podivně přeloženého anglického originálu „What is magazine?“ z podstránky „Často kladené dotazy“ na webu galileo.usg.edu. Naprosto nesmyslná je také definice „Katalogu“, která ani nemá uvedený zdroj, ale za pomoci internetového vyhledávače není těžké se dovědět, že jde o přeložený text z webu wiki-definitions. Podobných velice strohých, nepřesných nebo nešikovných formulací je práce plná a při zpětném procházení zdrojů zjišťujeme, že dokonce přibližně čtvrtina (dohromady 4 doslovné citace nebo parafráze) první kapitoly o knihách pochází z internetového zdroje – referátu staženého ze sbírky různě kvalitních seminárek na „Skokanově stránce historické“. Naštěstí alespoň autor zmíněného referátu čerpal z důvěryhodných literárních zdrojů, takže v tomto konkrétním případě nekritizují ani tak problém relevance daného pramene, jako spíš ledabylé až odbyté shromažďování informací pro teoretické kapitoly této práce. Jako by snad o knihách bylo napsáno málo knih. Světlou výjimku tvoří pouze dvě citované knihy v celé práci.

S vědomím výše zmíněného je čtení práce a způsob nahlížení na její obsah do značné míry negativně ovlivněn. Čtenář, který se pohybuje v oboru grafický design má pak tendenci text neustále zpochybňovat a názorům nebo dokonce definicím, které předkládá sám autor bez podpůrného relevantního zdroje chce věřit jen těžko. Tento problém souvisí i s ilustračními obrázky, které by měly dodatečně vysvětlovat řešenou problematiku, ale tu naopak rozporují (obr. 11. Bauhaus, obr. 13. Proklad řádku), nebo se jí vůbec netýkají (obr. 9. Typografie v publikaci).

Celá třetí kapitola s názvem „Pojmy publikace“, která by šla možná lépe označit slovy „terminologie knižního designu“ si dává za cíl seznámit čtenáře s odbornými výrazy, které se při procesu vytváření knih běžně používají. Autor zmiňuje, že není možné popsat vše, a tak podle svého uvážení vybírá jen ty nejdůležitější. Z tohoto pohledu je výběr zvolen dobře a mohlo by se zdát, že až na nesmyslně pojmenovanou úvodní kapitolu „Rozhraní“ nalezneme v této části užitečné informace. Bohužel ale i zde se sklouzává k poměrně vágně popsané problematice, na kterou je často nedostatečně nahlíženo pouze z jednoho pohledu (příkladem je párování fontů na straně 24 nebo nevysvětlený rozdíl v užívání grotesku vs. antikvy v sazbě na straně 23).

Pokud zajdeme do větších podrobností, které je však nutné v souvislosti s tématem knihy nebo typografie dokonale ovládat, zjistíme, že autor např. míchá dohromady pojem vyrovnání párů (kerning) s prostrkáním (tracking).

Závěrečná kompilační část textu je věnována knižním designérům, jejichž výběr je sice subjektivní, ale z mého pohledu správný. Je potřeba ocenit i to, že se autor zaměřil také na zahraniční studia, o kterých tato část přináší zajímavé informace. Ovšem důležitějším tématem, totiž jak by měla vypadat současná publikace, se tato kapitola zabývá jen velmi okrajově, případně si k vyslovení názoru vypůjčuje citaci nebo parafrázi. A na tomto místě, kde má vlastní postoj svůj význam, se nám bohužel žádného nedostává. Vlastní analýza, hledání souvislostí, sumarizace výsledků a příprava „hojné půdy“ pro praktickou část zde chybí. Čtenář by také jistě ocenil, kdyby na konci teoretické části měl alespoň nějakou představu o tom, jak vypadá ta tolikrát skloňovaná „současná publikace“ a kdyby se naplnil příslib z úvodu práce, tedy úzká spjatost praktické části s tou teoretickou.

Z hlediska jazykové úrovně působí dílo jako ušité rozpálenou jehlou. A ačkoli schopnost napsat srozumitelný text nemusí být standardním vybavením grafického designéra, je to přinejmenším jedním z požadavků na tento typ závěrečné práce. V kontextu celého textu považuji gramatické, stylistické a typografické chyby v sazbě jen za drobné nedostatky rušící při čtení.

Otázky: S ohledem na možnost přípravy odpovědi k obhajobě závěrem kladu otázku, která se nabízí a odpověď na ni měla být součástí závěru celé teoretické části: „Jak si představujete současnou publikaci a jsou nějaké měřitelné parametry, podle kterých bychom ji mohli posuzovat?“

Navrhuji hodnocení **E** a nabízím autorovi možnost obhajoby před zkušební komisí.

Návrh klasifikace **E - dostatečně**

V Praze dne 1. 6. 2015

.....
podpis oponenta práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

~~A~~ - výborně	~~B~~ - velmi dobře	~~C~~ - dobře	~~D~~ - uspokojivě	E - dostatečně	~~F~~ - nedostatečně
------------------------	----------------------------	----------------------	---------------------------	----------------	-----------------------------

Posudek oponenta bakalářské práce – praktická část

Jméno a příjmení studenta	David Kelovský		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimedia a design/Grafický design		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2014/2015
Název práce	Publikace o soudobém grafickém designu		
Oponent práce	MgA. Jan Šlégr		

Výstupem praktické části měla být kniha. První dojem ovšem připomíná jakousi maketu s bídným tiskem a špatně „nabíhovaným“ zkrouceným přebalem, který tak jen překáží. Druhý pohled odhalí, že se nejedná pouze o dojem. Vysvětlení se nám dostává na přiloženém papíru, který nás má ujistit o tom, že takto je dílo „pro danou představu relevantní“ k posouzení.

Z hlediska koncepce a sazby knihy vnímám tyto problémy: Opakující se layout sice přidává na přehlednosti, ale po čase začne nudit. Nahodilé umístění obrázků se vyhýbá případným problémům s popisky tak, že je zkrátka neřeší. Po straně 39 zcela nepochopitelně přichází strana 1 a naproti tomu na začátku strana 1 s úvodem by měla mít už číslo 5. Matoucí je pro mne také řádek s názvy nijak neoddělených studií na straně 1. V průběhu kapitol se vytrácí konsistence tučného vyznačení otázek v rámci rozhovoru atd.

Při posuzování řemeslného zpracování narazíme hned na několik nedostatků. V praktické části je zmíněno, že kniha má vazbu typu V1 (pro daný obsah „nejpříhodnější“), reálný produkt je však svázán typově jako V2 (což ale mimochodem není jediný rozdíl mezi reálným výstupem a obrázky výstupu v praktické části). Vazba V2 s sebou ovšem nese jistá technologická rizika, která by měl každý knižní designér dobře znát. Při špatně zvolené gramáži papíru (příliš vysoká nebo nízká), případně při použití nesavého papíru, nevhodného lepidla nebo jen špatné metodologie při lepení dojde k tomu, že při používání knihy začnou z bloku samovolně odpadávat jednotlivé listy. Bohužel i tato kniha trpí tímto nedostatkem a značně znepráhňuje čtení, neboť se s knihou musí jednat až přehnaně opatrně.

Papír vypadá obvykle, ale je příjemný na dotek, matný a přirozeně bílý. Na potisknutých místech je ovšem vlivem zapečeného toneru z laserové tiskárny povrch lesklý a tato kombinace působí dost lacině. S tiskem souvisí i další problémy, které se projevují například v rozrastrovaných obrázcích nebo v detailech jednotlivých písmen. V sazbě můžeme pozorovat střídání ostrých a rozpítných pruhů textu a sazba je tím pádem podivně strakatá. Někde je dokonce vidět špatný soutisk barev u černého textu.

Pomineme-li hrubé gramatické chyby, které se nedají omluvit ani doslovným přepisem rozhovorů, tak by se při dopracování textů mohlo jednat o zajímavý materiál, neboť formát rozhovorů je čtivý a příjemně „lidský“. Konceptně ale nerozumím některým otázkám, které například směřují k situaci v grafickém designu u nás před rokem 1989, vzhledem k tomu, že autor si určil rozmezí zkoumání až od roku 1989 do roku 2015.

Všechny tyto připomínky souvisí se zjevně zanedbanou fází přípravy v podobě neprovedení nátisků, případně nemožnosti opravy finálního produktu kvůli časové tísni. Ale i s ohledem na fakt, že dnes není tak velký problém tisknout velmi kvalitně v nízkých nákladech a navíc za rozumné peníze, hodnotím i tuto řemeslnou část jako špatně zvládnutou.

Praktická část obsahuje pouze 3 strany doprovodného textu a nijak zásadně nevysvětluje pohnutí, které vedly autora k vytvoření právě takové knihy. Například bych očekával zdůvodnění volby písma v souvislosti s teoretickou částí. V té se také mluví o pravidlech a jejich porušování v rámci grafického designu, čekal bych tedy, že pokud autor záměrně poruší některá pravidla/zvyklosti, najde se právě zde prostor pro jejich obhajobu. Nic takového se však nedozvídáme a rozsah této části považuji za silně nedostatečný, neboť ani výsledná kniha v tomto případě nemá potenciál mluvit sama za sebe bez jakékoli obhajoby — ačkoli v záplavě nejrůznějších „trendy“ a „empty“ publikací to potřeba asi není a obstát tím pádem může.

Téma práce nabízí velký potenciál, který by mohl být naplněn, pokud by byla zpracována systematicky, pečlivě a hlavně v termínu. Objektivně lze ale říct, že se jedná o dost široké téma, v němž může být obtížné se zorientovat a s potřebným nadhledem činit uprostřed procesu tvorby ta správná rozhodnutí. Je však také nutné si uvědomit, že student by rozhodně neměl být při psaní práce tohoto typu na taková rozhodnutí sám a ačkoli nevím přesně, jak probíhalo vedení práce, troufám si tvrdit, že mnoho zmíněných nedostatků by mohlo být odstraněno efektivnější spoluprací mezi autorem a vedoucím práce. To platí jak v teoretické části, tak i praktické.

Navrhuji známku **D** a nechávám na posouzení zkušební komise.

Návrh klasifikace **D – uspokojivě**

V Praze dne 1. 6. 2015

.....
podpis oponenta práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A – výborně	B – velmi dobře	C – dobře	D - uspokojivě	E – dostatečně	F – nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------